

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU
SPS-WP.020.96.6.2024

Warszawa, dnia 22 marca 2024 r.

Przewodniczący
Komisji Krajowej
NSZZ "Solidarność"
Pan Piotr Duda

Szanowny Panie Przewodniczący

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych - poselski projekt ustawy o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marlena Magdalena Małąg), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

Dariusz Salamończyk

DATA REJESTRACJI .....
Nr dziennika AP/.....
Oryginal dnia 7BE.....
Udostępniono BBK.....
SPK.....

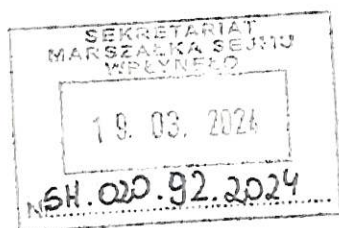

Prawo i Sprawiedliwość

**Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, dnia 19 marca 2024 r.

**Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r., poz. 990) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

- o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Panią Posel Marlenę Maląg.

WYDZIAŁ OBCIUSI PRACZYWAJĄ SEJMU
Lec. SPS-4P.020.96.2024
Data wpływu 19.03.2024

USTAWA

z dnia

o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

2. Prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przysługuje:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
  - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
  - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.²⁾), jeżeli zamieszkują z dziećmi, na które osoby planują ubiegać się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z dziećmi, na które osoby planują ubiegać się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 463 i 1004, z 2015 r. poz. 1274, 1607 i 1767 oraz z 2016 r. poz. 65.

terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

3. Prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym mają otrzymywać świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

4. Prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli rodzic, który skorzystał z zasiłku macierzyńskiego dla rolnika, urlopu macierzyńskiego lub urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, następnie podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową albo wrócił do prowadzenia działalności rolniczej.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dochodzie – oznacza to dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych;
- 2) dochodzie członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1–2;
- 3) dochodzie dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego – oznacza to przeciętny miesięczny dochód uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1–2;
- 4) dochodzie rodziny – oznacza to sumę dochodów członków rodziny;
- 5) dziecku – oznacza to dziecko własne, dziecko małżonka, dziecko przysposobione oraz dziecko, w sprawie którego toczy się postępowanie o przysposobienie, lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną;
- 6) emeryturach i rentach – oznacza to emerytury i renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe, określone w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży

Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;

- 7) gospodarstwie rolnym – oznacza to gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym;
- 8) instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie – oznacza to dom pomocy społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie;
- 9) niepełnosprawnym dziecku – oznacza to dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 10) opiekunie faktycznym dziecka – oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka;
- 11) organie właściwym – oznacza to Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 12) osobach pozostających na utrzymaniu – oznacza to członków rodziny utrzymujących się z połączonych dochodów tych osób;
- 13) osobie samotnie wychowującej dziecko – oznacza to pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem;

- 14) przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – oznacza to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 72, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, z późn. zm.);
- 15) rodzinie – oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz zamieszkujące wspólnie z tymi osobami, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567 oraz z 2015 r. poz. 1240 i 1359); do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko;
- 16) szkole – oznacza to szkołę podstawową, szkołę ponadpodstawową oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodek umożliwiający dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim oraz dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki;
- 17) zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej – oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.

Art. 3. Rada Ministrów składa corocznie Sejmowi i Senatowi, w terminie do dnia 30 września, sprawozdanie z realizacji ustawy.

Rozdział 2

Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy

Art. 4. 1. Celem świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy jest częściowe pokrycie wydatków związanych z opieką nad dzieckiem, w sytuacji powrotu rodziców na rynek pracy.

2. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

3. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, do dnia ukończenia przez dziecko 36 miesiąca życia.

Art. 5. 1. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, w wysokości 1500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

2. W przypadku, gdy dziecko, zgodnie z postanowieniem sądu, nie zamieszkuje z rodzicem lub opiekunem faktycznym przez cały miesiąc, kwotę świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Art. 6. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, podnieść wysokość kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 1, biorąc pod uwagę prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

Art. 7. 1. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 2) osobie wskazanej w art. 4 ust. 2, przysługuje za granicą na dziecko, z uwzględnieniem art. 4 ust. 3, świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia

społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

2. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy nie przysługuje, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

Art. 8. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 4 ust. 2, marnotrawi wypłacane jej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub wydatkuje je niezgodnie z celem, organ właściwy przekazuje należne osobie świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Rozdział 3

Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy

Art. 9. 1. Postępowanie w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy prowadzi oraz świadczenie to wypłaca organ właściwy.

2. Organ właściwy może, w formie pisemnej, wyznaczyć do realizacji całości lub części zadań, o których mowa w ust. 1, jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych inne niż jednostki właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.

3. Przyznanie przez organ właściwy świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy nie wymaga wydania decyzji.

4. Organ właściwy udostępnia osobie ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy informację o przyznaniu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy na jej profilu informacyjnym. Informacja o przyznaniu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy lub zawiadomienie o umieszczeniu

tej informacji na profilu informacyjnym mogą zostać przesłane przez organ właściwy osobie ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

5. Nieodebranie informacji o przyznaniu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy nie wstrzymuje wypłaty tego świadczenia.

6. W sprawach odmowy przyznania świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, uchylenia lub zmiany prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz nienależnie pobranego tego świadczenia organ właściwy wydaje decyzję.

7. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy organ właściwy doręcza osobie ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub osobie pobierającej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wyłącznie w postaci elektronicznej na jej profilu informacyjnym. Informacja o umieszczeniu na profilu informacyjnym decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji i innego pisma w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy może zostać przesłana przez organ właściwy osobie ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub osobie pobierającej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy uznaje się za doręczone:

1) w momencie ich odbioru przez osobę ubiegającą się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub osobę pobierającą świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy na profilu informacyjnym;

2) po upływie 14 dni od dnia umieszczenia decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji i innego pisma w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy na profilu informacyjnym - w przypadku ich nieodebrania.

9. Osoba ubiegająca się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub osoba pobierająca świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wnosi do organu właściwego pisma wyłącznie w postaci elektronicznej na swoim profilu informacyjnym.

10. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma, o których mowa w ust. 7, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu właściwego albo zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

11. Pisma, o których mowa w ust. 9, doręczane do organu właściwego w postaci elektronicznej na profilu informacyjnym, składa się, opatrując je kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez organ właściwy w systemie teleinformatycznym.

12. Organ właściwy jest obowiązany do zapewnienia w swojej siedzibie, oddziale lub innej wyznaczonej jednostce organizacyjnej dostępu do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, wnoszenie innych pism w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz odbiór decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, a także do zapewnienia pomocy przy wnoszeniu i odbiorze tych dokumentów.

13. Organ właściwy, na podstawie porozumienia, może zapewnić dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz zapewnić pomoc przy wnoszeniu tych dokumentów w miejscu innym niż siedziba, oddział lub wyznaczona jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 10. 1. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy:

- 1) pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 2) wydaje decyzje w sprawach świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Wojewoda może, w formie pisemnej, upoważnić dyrektora, jego zastępcę lub innego pracownika urzędu wojewódzkiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji

świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

3. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przyznane decyzją wydaną przez wojewodę wypłaca organ właściwy.

4. Wojewoda wymienia dane w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 11 ust. 3.

Art. 11. 1. Minister właściwy do spraw rodziny jest władzą właściwą oraz instytucją łącznikową w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

2. W zakresie, o którym mowa w ust. 1 Minister właściwy do spraw rodziny nadzoruje wojewodę. W ramach nadzoru minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego sprawuje kontrolę nad wojewodą na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej.

3. Minister właściwy do spraw rodziny prowadzi punkt kontaktowy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, służący do wymiany danych w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

4. Minister właściwy do spraw rodziny przetwarza dane osobowe, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia punktu kontaktowego, o którym mowa w ust. 3, w tym do realizacji praw lub obowiązków wynikających z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Rozdział 4

Postępowanie w sprawach o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy

Art. 12. 1. Ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego dziecka.

2. Wniosek składa się do organu właściwego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Wniosek zawiera dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, w tym: imię, nazwisko, adres miejsca zamieszkania, datę i miejsce urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer telefonu, adres poczty elektronicznej, numer PESEL, a w przypadku, gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) dzieci na które osoby o których mowa w ust. 1 ubiegają się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, w tym: imię, nazwisko, adres miejsca zamieszkania, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku, gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2360 i 2640), chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe stanowią inaczej;
- 4) dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienie lub innej pracy zarobkowej.

4. Do wniosku dołącza się odpowiednio:

- 1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.³⁾) każdego członka rodziny;
- 2) oświadczenie o deklarowanych dochodach osiągniętych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne, zawierające informacje o:
  - a) wysokości dochodu,
  - b) wysokości należnych składek na ubezpieczenia społeczne,
  - c) wysokości należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne,

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1296, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932 i 1992.

- d) wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego,
  - e) wysokości dochodu po odliczeniu należnych składek i podatku;
- 3) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy:
- a) zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
  - b) prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację,
  - c) orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka.

5. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 są składane drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub systemu teleinformatycznego wskazanego w obwieszczeniu przez ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw informatyzacji.

6. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 składane w postaci elektronicznej uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 307).

7. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej uwierzytelnianego przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL osoby występującej o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy i dzieci na które te osoby ubiegają się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, miejsca urodzenia, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa i płci osoby występującej o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy i dzieci na które te osoby ubiegają się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.

8. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy osobą występującą o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy a dziećmi na które te osoby ubiegają się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.

9. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku, osoba występująca o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.

10. Jeżeli osoba ubiegająca się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy nie może złożyć w formie dokumentu elektronicznego zaświadczenia wymaganego dla potwierdzenia faktów lub stanu prawnego lub innego dokumentu niezbędnego w postępowaniu w sprawie o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, osoba ta może złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

11. Ilekroć w postępowaniach w sprawach o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy jest wymagane potwierdzenie:

- 1) wysokości dochodu rodziny lub członków rodziny uzyskanego przez rodzinę lub członków rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, w tym dochodów, o których mowa w ust. 4 pkt 1 ,
- 2) wielkości gospodarstwa rolnego,
- 3) nieponoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie

– osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przedkłada zaświadczenia lub oświadczenia.

12. Oświadczenia, o których mowa w ust. 11, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

13. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz wzory:

- 1) wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy,
- 2) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,

3) oświadczeń o wielkości gospodarstwa rolnego

– kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz przekazywania drogą elektroniczną dokumentacji niezbędnej do sprawniej realizacji zadań w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

Art. 13. 1. Systemy teleinformatyczne stosowane w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie określonym w ustawie stanowią integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.⁴⁾).

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych tworzy rejestr centralny obejmujący następujące informacje gromadzone na podstawie przepisów ustawy przez organ właściwy, wojewodów i inne organy podczas realizacji zadań w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy:

- 1) dane dotyczące osób pobierających świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) datę i miejsce urodzenia,
  - c) adres miejsca zamieszkania, miejsce zamieszkania,
  - d) numer PESEL,
  - e) numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL,
  - f) stan cywilny,
  - g) obywatelstwo,
  - h) informacje, czy osoba uprawniona jest rodzicem, opiekunem faktycznym dziecka, opiekunem prawnym dziecka, na które pobiera lub ubiega się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy,
  - i) orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
  - j) liczbę i wysokość wypłaconych świadczeń,

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359 i 1830.

- k) płeć,
  - l) dochody,
  - m) organ, do którego złożono wniosek, oraz datę złożenia wniosku,
  - n) organ, który przyznał świadczenie,
  - o) okres, na który świadczenie zostało przyznane;
  - p) miejsce zatrudnienia;
  - r) firmę prowadzonej działalności gospodarczej;
  - s) numer telefonu;
  - t) adres poczty elektronicznej;
- 2) wartości udzielonych świadczeń.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, mogą być przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny w celu umożliwienia organowi właściwemu i wojewodom weryfikacji prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz przez podmioty wymienione w ust. 4 w celu, w którym informacje te zostały im udostępnione, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2015 r. poz. 2135 i 2281). Organ właściwy i wojewodowie przekazują dane do rejestru centralnego, wykorzystując systemy teleinformatyczne, o których mowa w ust. 1.

4. Informacje zawarte w rejestrze centralnym, o którym mowa w ust. 2, udostępnia się, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych, następującym podmiotom:

- 1) organowi właściwemu i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, osób pobierających świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy;
- 2) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;
- 3) organowi właściwemu dłużnika, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993), i organowi właściwemu wierzyciela, o którym mowa w art. 2 pkt 10 tej ustawy – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z funduszu

alimentacyjnego, osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego i członków ich rodzin oraz danych dotyczących dłużników alimentacyjnych;

- 4) jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej prowadzonym przez jednostki samorządu terytorialnego – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej oraz członków ich rodzin;
- 5) powiatowym i wojewódzkim zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności i osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przechowuje informacje gromadzone w rejestrze centralnym, o którym mowa w ust. 2, przez okres 10 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia bez rozpatrzenia.

6. Podmioty wymienione w ust. 4 przechowują informacje, o których mowa w ust. 2, przez okres 10 lat od dnia ich udostępnienia z rejestru centralnego, o którym mowa w ust. 2, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane albo którym wydane zostało orzeczenie o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych lub o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia albo wydania orzeczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia albo o wydanie orzeczenia bez rozpatrzenia.

7. Informacje, o których mowa w ust. 2, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania, o których mowa w ust. 5 i 6.

8. Organ właściwy lub wojewoda może podejmować rozstrzygnięcia w sprawach świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, w tym rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych, w oparciu o wyłącznie zautomatyzowane przetwarzanie danych osobowych, pod warunkiem zapewnienia stronie, której dotyczy podejmowane rozstrzygnięcie, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętego rozstrzygnięcia oraz prawa do uzyskania interwencji ludzkiej, do wyrażenia własnego stanowiska i do zakwestionowania takiego rozstrzygnięcia.

9. Organ właściwy i wojewoda gromadzi dokumentację w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentów elektronicznych oraz skanów dokumentów papierowych i innych załączników do wniosków.

10. Organ właściwy lub wojewoda udostępnia stronom postępowania, na ich wniosek, oraz organom uprawnionym na podstawie ustawy dokumentację zgromadzoną w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w formie wydruków z systemu teleinformatycznego lub w formie elektronicznej określonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o ile strona postępowania lub inny organ ma techniczne możliwości odczytania tej dokumentacji. Tak udostępniona dokumentacja nie wymaga uwierzytelnienia.

11. Wydruki dokumentów z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności decyzje, wnioski oraz wezwania, mają moc równoważną z dokumentem elektronicznym znajdującym się w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i nie wymagają uwierzytelnienia w postępowaniach administracyjnych oraz w postępowaniach sądowych.

Art. 14. 1. Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem, w tym również w przypadku wydatkowania świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, organ właściwy oraz wojewoda mogą zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.⁵⁾), w celu weryfikacji tych wątpliwości.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ właściwy oraz wojewoda mogą wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, marnotrawienia świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy lub wydatkowania go niezgodnie z celem, jeżeli informacje te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy:

- 1) organ właściwy upoważnił inne osoby lub podmioty do prowadzenia postępowania w sprawie świadczenia;
- 2) wojewoda upoważnił inne osoby lub podmioty do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Art. 15. 1. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 4 ust. 2, lub dzieci, na które osoby te ubiegają się o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przebywają poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wojewodzie wniosek wraz z dokumentami.

2. W przypadku przebywania osoby, o której mowa w art. 4 ust. 2, lub dzieci, na które osoby te ubiegają się o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy dniu wydania decyzji przyznającej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub po dniu jej wydania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyjazdu lub pobytu turystycznego, leczniczego lub związanego z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, wojewoda ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

5. W przypadku, gdy wojewoda, w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wydaje decyzję zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2.

6. W przypadku, gdy wojewoda, w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy od dnia, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, wojewoda wydaje decyzję w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2 od dnia,

w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

8. W przypadku, gdy wojewoda ustali, że w sprawie nie mają zastosowania przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) przekazuje sprawę organowi właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy;
- 2) informuje o tym fakcie organ właściwy.

9. Organ właściwy w przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, ustala prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

10. Wojewoda ustala i dochodzi zwrotu nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

11. W przypadku zwrotu przez instytucję państwa, o którym mowa w ust. 1, nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wojewoda może umorzyć pozostałą kwotę nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w całości lub części, w szczególności, jeżeli pozostała kwota wynika z różnicy kursowej.

Art. 16. 1. Organ właściwy oraz wojewoda prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, odpowiednio:

- 1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości:
  - a) dochodu,
  - b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,

- c) należnego podatku;
- 2) danych, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g oraz k;
- 3) informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

2. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany informacji drogą elektroniczną, o której mowa w ust. 1, organ właściwy oraz wojewoda prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy uzyskują informacje, o których mowa w ust. 1, w drodze pisemnej wymiany informacji. Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego lub wojewody prowadzącego postępowanie w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

3. W przypadku braku możliwości samodzielnego uzyskania przez organ właściwy lub wojewodę informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, z przyczyn nieleżących po ich stronie organ właściwy lub wojewoda prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy wzywają osobę, o której mowa w art. 12 ust. 1, do dołączenia tych informacji.

Art. 17. 1. Prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy ustalone jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego.

2. Prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy ustala się, poczynszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka.

Art. 18. 1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, organ właściwy lub wojewoda wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

2. W przypadku, gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, organ właściwy lub wojewoda przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

3. W przypadku, gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Art. 19. 1. W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, osoba otrzymująca świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy jest obowiązana do niezwłocznego powiadomienia o tym organu właściwego wypłacającego to świadczenie.

2. Osoby otrzymujące świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego lub wojewody, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

Art. 20. 1. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wypłaca się w okresach miesięcznych, nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.

2. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy po 10. dniu miesiąca, świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

3. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku.

4. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz wypłata tego świadczenia przysługująca za miesiąc październik danego roku następuje do dnia 31 października tego roku.

5. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz wypłata świadczenia przysługującego za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada tego roku.

6. Podmiot realizujący świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy jest obowiązany poinformować osoby ubiegające się o to świadczenie o terminach składania wniosków, o których mowa w ust. 4 i 5.

Art. 21. W przypadku zbiegu prawa rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, świadczenie to wypłaca się temu z rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Jeżeli opieka nad dzieckiem sprawowana jest równocześnie przez oboje rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wypłaca się temu, kto pierwszy złoży wniosek. W przypadku gdy po złożeniu wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przez rodzica, opiekuna prawnego dziecka lub opiekuna faktycznego dziecka drugi rodzic, opiekun prawny dziecka lub opiekun faktyczny dziecka złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w związku z opieką nad tym samym dzieckiem, organ właściwy lub wojewoda ustala kto sprawuje opiekę i w tym celu może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w celu ustalenia osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.

Art. 22. 1. Organ właściwy lub wojewoda odmawiają przyznania prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, jeżeli osoba ubiegająca się o to świadczenie uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, lub nie udzieli podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

2. Wpłata świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca to świadczenie odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, w tym uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

3. W przypadku przeprowadzenia wywiadu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, lub udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 2, świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wypłaca się od miesiąca, w którym przeprowadzono wywiad lub wpłynęły

wyjaśnienia, do końca okresu, w którym przysługuje świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.

4. Wypłata świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba, która otrzymuje to świadczenie, nie podejmuje świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe.

5. W przypadku zgłoszenia się osoby po upływie trzech miesięcy, wypłaca się jej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy za cały okres wstrzymania zgodnie z ust. 2 lub 4, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w ustawie.

6. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy nie nastąpi do końca okresu, w którym przysługuje świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy za ten okres wygasa.

7. Organ właściwy lub wojewoda w przypadku wątpliwości dotyczących spełniania warunków do otrzymywania świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 1 ust. 3 lub 4, może wezwać osobę ubiegającą się lub otrzymującą świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy do osobistego udzielenia, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

8. Organ właściwy lub wojewoda pozostawia bez rozpatrzenia wnioski o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, jeżeli osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, w szczególności spełniania warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 1 ust. 3 lub 4, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie.

Art. 23. Organ właściwy wypłaca świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy w formie bezgotówkowej na wskazany przez osobę ubiegającą się o to świadczenie we wniosku, o którym mowa w art. 12 ust. 3, numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydany w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 24. 1. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy mogą przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy .

2. Pracodawcy, właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Ministrowi Sprawiedliwości, podmioty wypłacające uposażenie osobom w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia albo umowę o świadczenie usług, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, właściwe organy finansowe, organy emerytalne lub rentowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz urzędy administracji rządowej i samorządowej są obowiązani wydawać zaświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

3. Wydawanie zaświadczeń, o których mowa w ust. 2, jest wolne od opłat.

Art. 25. 1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

2. Za nienależnie pobrane świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy uważa się:

- 1) świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy albo wstrzymanie wypłaty świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;
- 2) świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie;
- 3) świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wypłacone za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń na rodzinę w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy;

- 4) świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa albo świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania i osobie odmówiono prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy;
- 5) świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję.

3. Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy stała się ostateczna.

4. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) odroczenie terminu płatności należności,
  - 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
  - 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony
- przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty lub zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony.

5. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy nie jest wydawana, jeżeli od terminu jego pobrania upłynęło więcej niż 10 lat.

6. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, wypłacanych świadczeń rodzinnych oraz wypłacanych zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

7. Nienależnie pobrane świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

8. Kwoty świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, o których mowa w ust. 2, podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez organ właściwy. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy do dnia spłaty.

9. Organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, może odstąpić od żądania zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.

10. W przypadku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w formie czeku, nie realizuje się czeku, gdy kwota zwrotu jest niższa niż koszty obsługi czeku.

11. W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, wygasają należności, o których mowa w ust. 2 i 8.

Art. 26. 1. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego są obowiązani zwrócić z tych rachunków organowi właściwemu na jego wniosek kwoty świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy przekazane po dniu śmierci osoby uprawnionej na ten rachunek albo instrument płatniczy.

2. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego są zwolnieni od wypłaty pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w ust. 1, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu właściwego dokonali z tych rachunków wypłat innym osobom i te wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub części, oraz w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku poinformują o tym ten organ, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty.

3. Zwrot kwot świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za zwrot świadczeń nienależnie pobranych.

Art. 27. 1. Organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna mająca wpływ

na prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, członek rodziny nabył prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

2. Zmiana decyzji na korzyść strony nie wymaga jej zgody.

3. Decyzje przyznające świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy są natychmiast wykonalne.

Art. 28. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803 t.j.) oraz przepisy ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U.2023.810 t.j.).

Rozdział 5

Finansowanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy

Art. 29. 1. Organ właściwy oraz wojewodowie realizują zadania z zakresu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

2. Do finansowania świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872.).

3. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy i koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.

4. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 3 w przypadku organu właściwego wynoszą 1,5% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

5. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń dla rodziców powracających na rynek pracy w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 4.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżet może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa,

działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

7. Wydatki zaplanowane na zadania wynikające z niniejszej ustawy, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 6, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań.

8. Do wydatków przeniesionych w trybie, o którym mowa w ust. 6, nie stosuje się przepisów art. 170 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 30. 1. Organ właściwy oraz wojewoda sporządzają miesięczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy i przekazują je ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

2. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzory i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia kompletności i jednolitości informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę oraz skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy finansowanych z budżetu państwa.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 31. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, 1615, 1667, 1860 i 2600) w art. 833 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia integracyjne, świadczenie wychowawcze, świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, świadczenie dobry start, jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 oraz z 2022 r. poz. 2140), rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2023 r. poz. 883), dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad

dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204), dodatek osłonowy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 759), dodatek węglowy, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 141, 295 i 1234), dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967, z późn. zm.), dodatek elektryczny, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 269, 295 i 1234), refundacja podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 295, 556 i 1234), a także świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429).”;

Art. 32. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 i 2760,) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenie wychowawcze, świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 oraz z 2022 r. poz. 2140), rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2023 r. poz. 883), dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204), dodatek osłonowy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.

U. z 2023 r. poz. 759), dodatek węglowy, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 141, 295 i 1234), dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967, z późn. zm.), dodatek elektryczny, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 269, 295 i 1234), refundacja podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 295, 556 i 1234) oraz świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429).”

2) w art. 80 w § 2a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) świadczeń alimentacyjnych, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczeń rodzinnych, dodatków rodzinnych, pielęgnacyjnych, porodowych, dla sierot zupełnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń integracyjnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń dla rodziców powracających na rynek pracy, jednorazowych świadczeń, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", świadczenia dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, dodatku osłonowego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, dodatku węglowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatku dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych

rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, oraz dodatku elektrycznego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, a także refundacji podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu;”.

Art. 33. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226 i 232,) w art. 21 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) świadczenia rodzinne otrzymane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, dodatki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekunów otrzymane na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, świadczenia pieniężne otrzymane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasiłki porodowe otrzymane na podstawie odrębnych przepisów, świadczenie wychowawcze otrzymane na podstawie przepisów o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy otrzymane na podstawie przepisów o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy;”;

Art. 34. W ustawie z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1446) w art. 8 w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy nie wlicza się jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka i dodatku z tytułu urodzenia dziecka określonych w przepisach o świadczeniach rodzinnych, wartości udzielonej pomocy w zakresie dożywiania określonej w przepisach o ustanowieniu programu wieloletniego "Posiłek w szkole i w domu", pomocy materialnej udzielanej uczniom na podstawie przepisów o systemie oświaty, świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy określonego w przepisach o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy, świadczenia pieniężnego przyznawanego na

podstawie art. 9 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (Dz. U. poz. 2529) oraz świadczenia uzupełniającego przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2023 r. poz. 156 i 535).”

Art. 35. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44,) w art. 6d w ust. 4a w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, osób pobierających świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”.

Art. 36. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 i 2760,) w art. 299:

1) w § 3 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub wojewodom w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów lub świadczeń dla rodziców powracających na rynek pracy;”;

2) w § 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub wojewodom w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów lub świadczeń dla rodziców powracających na rynek pracy.”.

Art. 37. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323,) w art 23 w ust. 10 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, o którym mowa w tej ustawie, osób pobierających to świadczenie oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”.

Art. 38. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 4 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 i 2140), świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, o którym mowa w ustawie z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...).”;

2) w art. 23a w ust. 3 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) organ właściwy, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewoda – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, o którym mowa w tej ustawie, osób pobierających to świadczenie oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”;

3) w art. 107 ust. 1a w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) art. 14 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) u osoby ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, wydatkowania świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1058, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893.

Art. 39. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111) w art. 2 w ust. 1 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) świadczeń socjalnych oraz w sprawach załatwianych na podstawie przepisów o pomocy społecznej, przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przepisów o zatrudnieniu socjalnym, przepisów o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz przepisów o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy”.

Art. 40. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993¹⁾) w art. 15 w ust. 8c w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„6) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, o którym mowa w tej ustawie, osób pobierających świadczenie oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”;

Art. 41. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1407, 1429, 1693, 1641 i 1872) w art. 50 w ust. 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wypłat i obsługi świadczeń rodzinnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz finansowania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy”;

Art. 42. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) w art. 38e:

1) w ust. 1 w pkt 18 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 19 w brzmieniu:

„19) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewodzie -

dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 8 lit. a i b - w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 9 w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, osób pobierających świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”,

- 2) w ust. 4 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewodzie - dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 3, 5 i 23, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, osób pobierających świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”,

- 3) w ust. 5 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewodzie - dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 3, 5 i 21, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, osób pobierających świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”,

- 4) ust 6 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...) i wojewodzie - dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1-3 i 9, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, osób pobierających świadczenie dla rodziców

powracających na rynek pracy oraz dzieci, na które osoby te pobierają lub ubiegają się świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005) w art. 150 w ust. 8 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„Do wywiadu stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzanego w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2023 r. poz. 810 i 1565) lub świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, o którym mowa w ustawie z dnia .... o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy (Dz. U. ...).

Rozdział 7

Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

Art. 44. 1. Pierwszy okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, rozpoczyna się z dniem wejścia w życie ustawy i kończy dnia 30 września 2024 r.

Art. 45. 1. W przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy na podstawie tego wniosku ustala się począwszy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Ustalenie i wypłata świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy, w przypadku złożenia wniosku w terminie, o którym mowa w ust. 1, następuje w terminie trzech miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Art. 46. Po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy Rada Ministrów dokona oceny skutków obowiązywania ustawy.

Art. 47. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Polityka rodzinna to jeden z najważniejszych obszarów działania Rządu. Docenienie i podkreślenie roli rodziny, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i dobrobytu znajdują się w centrum jego działań. Obowiązkiem państwa jest wsparcie rodzin. Obowiązek ten wynika wprost z art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.” Podobnie art. 71 Konstytucji stanowi w ust. 1 że „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.” Ust. 2 tegoż przepisu stanowi natomiast, że „Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa.”

Konstytucja zwraca również uwagę na wartość jaką stanowi prawo do pracy i realizacji własnych celów oraz ambicji zawodowych. Art. 65 ust. 5 stanowi, że „Władze publiczne prowadzą politykę zmierzającą do pełnego, produktywnego zatrudnienia poprzez realizowanie programów zwalczania bezrobocia, w tym organizowanie i wspieranie poradnictwa i szkolenia zawodowego oraz robót publicznych i prac interwencyjnych.” Nie budzi zatem wątpliwości, że zarówno rodzina i macierzyństwo, jak i prawo do pracy stanowią ważne konstytucyjne wartości i rządzący zobowiązani są do działalności w duchu ich realizowania. Między tymi dwoma wartościami funkcjonować musi swoista równowaga. Nie należy realizować jednej z konstytucyjnych norm za cenę drugiej. Nie budzi również wątpliwości, że zawarty w konstytucji katalog instrumentów polityki społecznej ma charakter przykładowy a nowe wyzwania oraz dynamiczne zmiany sytuacji społecznej i ekonomicznej prowadzą do konieczności wprowadzania kolejnych instrumentów polityki społecznej. Za przykłady tego rodzaju świadczeń uznać należy między innymi świadczenie „500+”, zmienione następnie na „800+” czy Rodzinny kapitał opiekuńczy.

Na powyższe konstytucyjne wartości nakładają się obecne wyzwania związane z sytuacją demograficzną Rzeczypospolitej Polskiej, będące pochodną światowych trendów, na które państwa Europy zachodniej nie znalazły do tej pory pełnego rozwiązania. Zjawisko to jest dobrze opisane w materiałach analitycznych Głównego Urzędu Statystycznego. W opracowaniu „Sytuacja demograficzna Polski” za rok 2022 GUS zwraca uwagę, że

„Obserwowane od prawie 30 lat trendy procesów demograficznych wskazują, że sytuacja ludnościowa Polski jest trudna. W najbliższej perspektywie nie można spodziewać się znaczących zmian gwarantujących stabilny rozwój demograficzny. Nadal niski poziom dzietności będzie miał negatywny wpływ także na przyszłą liczbę urodzeń, ze względu na zdecydowanie mniejszą w przyszłości liczbę kobiet w wieku rozrodczym. Z drugiej strony będzie powodować – przy jednoczesnym korzystnym zjawisku, jakim jest stosunkowo długie trwania życia – zmniejszanie podaży pracy oraz coraz szybsze starzenie się społeczeństwa poprzez przede wszystkim wzrost liczby i udziału w ogólnej populacji ludności w najstarszych rocznikach wieku.”

Odpowiedzią na powyższe wyzwania jest odpowiedzialna polityka społeczna realizowana w formie świadczeń społecznych. Zgodnie z konstytucyjną zasadą pomocniczości powinny one umożliwiać beneficjentom dokonywanie wydatków na potrzeby ich gospodarstw domowych. Jednocześnie konieczne jest zawarcie pewnych „bezpieczników”, które zapobiegą marnotrawieniu świadczenia finansowanego ze środków wszystkich podatników.

Propozycją rozwiązania zarysowanych wyżej wyzwań jest świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy, przyznawane na podstawie ustawy o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy. Celem świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy jest częściowe pokrycie wydatków związanych z opieką nad dzieckiem, w sytuacji powrotu rodziców na rynek pracy. Rozwiązanie polega na przyznaniu rodzicowi, który po zakończeniu zasiłku macierzyńskiego dla rolnika, urlopu macierzyńskiego lub urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego ponownie podejmuje aktywność zawodową – świadczenia w wysokości 1500 złotych przez 36 miesięcy. Świadczenie zgodnie z założeniem wnioskodawców będzie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Ze świadczenia tego w pierwszej kolejności i co do zasady korzystać będą matki, które zawiesiły aktywność zawodową po urodzeniu dziecka, korzystając z urlopu macierzyńskiego. Środki przekazywane w formie tego świadczenia muszą być wydatkowane na potrzeby rodzin.

Postępowanie w sprawie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy będzie prowadził oraz będzie je wypłacał organ właściwy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W niektórych przypadkach określonych w ustawie postępowanie będzie prowadzone przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy.

Ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz jego wypłata będzie następowała odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego dziecka.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie wypłacał świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy w formie bezgotówkowej na wskazany przez osobę ubiegającą się o to świadczenie we wniosku numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Przyjęto zasadę, że prawo do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy ustalone będzie na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego. Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy wypłacać będzie się w okresach miesięcznych, nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy na kolejny okres będą przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku.

Świadczenie dla rodziców powracających na rynek pracy i koszty jego obsługi będą finansowane z budżetu państwa.

Stosownie do dyspozycji z art. 6 ustawy Rada Ministrów będzie mogła, w drodze rozporządzenia, podnieść wysokość kwoty świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy biorąc pod uwagę prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

Minister właściwy do spraw rodziny będzie zobligowany zgodnie z art. 12 ust. 13 ustawy do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz wzorów:

- 1) wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy,
  - 2) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
  - 3) oświadczeń o wielkości gospodarstwa rolnego
- kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz

przekazywania drogą elektroniczną dokumentacji niezbędnej do sprawnej realizacji zadań w zakresie świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 minister właściwy do spraw rodziny będzie zobowiązany do określenia, w drodze rozporządzenia, wzorów i sposobu sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych organu właściwego i wojewody z wykonywania zadań z zakresu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy oraz terminów i sposobów ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia kompletności i jednolitości informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę oraz skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczenia dla rodziców powracających na rynek pracy finansowanych z budżetu państwa

Koszt wprowadzanych zmian dla budżetu państwa nie powinien przekroczyć 1,5 miliarda złotych.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy wywołuje także pozytywne skutki społeczno-gospodarcze.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie narusza przepisów prawa Unii Europejskiej.